Adresas: Vilnius, Vysk. Matulevičaus g-vė 4
Adres: Wilno, ul. Biskupa Matulewicza 4
Redakcja, tel. 79, przyjmuje od godz. 11 do 14-ej.
Administracja, tel. 99, czynna od godz. 9—20 bez przerwy

Rok XV. Nr 10 (4995) Sobota, 13 stycznia 1940 r.

„VILNIAUS KURJERIS"

Cena 15 centów

Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową lub dostawą do domu — 3 lt. 50 cnt. Zagranicą 6 lt.

KURJER WILEŃSKI

Węzeł skandynawski

Swoją drogą, jakie fantastyczne niespodzianki przynosi ciągle bieg wydarzeń. Oto dajemy tytuł: „Węzeł skandynawski" i czy ktoś wiedzą o co chodzi. A jeszcze pół roku temu brzmiałoby to wręcz fantastycznie. Skandynawia była najcichszym, najspokojniejszym zakątkiem starej Europy. Zdawało się, kraina wiecznego pokoju. A oto teraz na północy nabrzmiewa nowy problem, grożący lada chwila krótkim spięciem. Zanalizujmy uważnie ów problem.

Najpierw stan faktyczny. Szwecja, a częściowo i Norwegia okazują demonstracyjnie swoją sympatię dla Finlandii a także nie ukrywają swej pomocy. Z tej racji prasa sowiecka i prasa niemiecka atakują niezwykle ostro państwa skandynawskie. Padają nawet pogróżki. Tyle stan faktyczny.

Czytelnika interesuje pytanie — co wyniknie z tej wrzawy skandynawskiej. Płomień wojny przerzuci się na Skandynawię, czy też skończy się na krzyku?...

Nie bawiąc się w proroctwa, rozpatrzmy ów konflikt z punktu widzenia partnerów obecnej wielkiej gry międzynarodowej. Jak patrzą nań sprzymierzeni, Niemcy i Rosja.

Sprzymierzeni. Zdaje się dość oczywiste, że w interesie sprzymierzonych leży rozszerzenie konfliktu wojennego. Niemcy są mocni na linii Siegfrida. Mają tam olbrzymie siły zbrojne i potężne fortyfikacje. Atakując od frontu sprzymierzeni musieliby złożyć straszliwą daninę krwi. A Francja i Anglia cenią materiał ludzki. Sprzymierzeni szukają więc manewru. Jakiś dessant niemiecki w Szwecji lub Norwegii byłby operacją — myślano w Paryżu i Londynie militarnie niezwykle ryzykancką. A w ten sposób przeciwnik wylazłby z fortecy i zacieśniłby się krąg otaczających Niemców wrogów.

Prasa paryska i londyńska przepowiadają wciąż przerzucenie się płomienia wojny na Skandynawię. Są to napewno życzenia Anglików i Francuzów.

Rosja sowiecka. Niewątpliwie pomoc, którą państwa skandynawskie okazują Finlandii jest bardzo źle widzianą w Rosji. Stąd zrozumiałe groźby pod adresem Szwecji. Ale pozatym pomiędzy Rosją i Szwecją nie ma żadnej zasadniczej sprzeczności interesów. Szwedzi nie chcą sąsiedztwa z Rosją i mają żywą sympatię dla Finów. Dlatego to — wolno przypuszczać — w interesie Rosji nie leży wciąganie Szwedów do wojny. Zapewne Sowiety chcą tylko zastraszyć państwa skandynawskie i zmniejszyć w ten sposób ich pomoc Finlandii.

Niemcy. Sytuacja nader paradoksalna. Niemcom nic a nic na tym nie zależy, aby Sowiety usadowiły się w Finlandii. Odwrotnie!... Na dalszą metę ujmując, poglądy Niemców i Rosjan na sprawę Finlandii są diametralnie różne. Niemcy też przez długi czas okazywali Finom żywą sympatię.

Teraz jednak popierają Sowietów przeciwko Finom.

A pozatym — okazja obecna jest wyjątkowa. Niemcy mają bowiem swoje osobiste porachunki ze Szwecją. Niemcy przywożą żelazo. Szwecja jest wielkim eksporterem żelaza. I Szwecja sprzedaje gros żelaza sprzymierzeńcom, którzy płacą gotówką. Niemcy chcą zabezpieczyć sobie dopływ szwedzkiego żelaza.

A więc podwójna okazja. Raz — możność okazania lojalności wobec Rosji. Dwa — ewentualność zastraszenia Szwecji i zmuszenia wspólnymi siłami do kapitulacji.

Samoloty sowieckie zrzucają żywność dla otoczonych oddziałów

Korespondent wojenny „Timsa" uważa, że sytuacja na froncie fińskim ustabilizowała się. Na froncie północnym nasilenie walk jest znikome. Zacięte boje toczą się natomiast nadal w rejonie Saale oraz na północ od jeziora Ładoga. Na przesmyku Karelskim grzmią działa artyleryjskie.

Resztki 44 dywizji sowieckiej otoczone są ze wszystkich stron przez wojska fińskie. Rozpaczliwe wysiłki przebicia się nie odniosły skutku.

Wczoraj samoloty sowieckie dostarczyły otoczonym oddziałom sowieckim żywność zrzucając ją przy pomocy spadochronów.

Według relacji korespondenta „Svenska Dagblad" wśród wojsk sowieckich na froncie fińskim przeprowadzana jest reorganizacja.

Korespondent „Dagbladet" zapewnia, że operacjami w Finlandii kieruje obecnie Stalin osobiście, przesyłając telefoniczne rozkazy z Kremla. (c).

18 państw przyrzekło pomoc Finlandii

D. N. B. podaje, iż 18 państw powiadomiło sekretariat generalny Ligi Narodów o swojej decyzji przyjścia z pomocą Finlandii.

D. N. B. dodaje, że w większości wypadków są to kraje amerykańskie.

„Prawda" zamieściła dziś znowu ostry artykuł przeciwko Anglii i Francji, zarzucając tym państwom, że usiłują wciągnąć do wojny Szwecję i Norwegię.

Po co Mołotow jedzie do Berlina?

Chodzi o koordynację działań w Europie Północnej

Gazety paryskie z ostatnich dni interesują się projektowanym przyjazdem Mołotowa do Berlina. Według „Excelciora" w Berlinie wskazują, że w przyszłej wizycie Mołotowa niema nic nieoczekiwanego i że przyjazd ten jest zupełnie naturalny wobec ścisłej współpracy, jaka ma miejsce obecnie pomiędzy Niemcami i Z. S. S. R. Zainteresowanie w Niemczech, jakie wywołuje przyjazd Mołotowa, jest dowodem wielkiej aktualności zagadnienia niemiecko sowieckiej współpracy na północy Europy. Współpraca ta, warunkowana jest według „Exelciora", pomocą okazywaną Finlandii przez wielkie mocarstwa zagraniczne. (l).

Czym się to skończy?

Wiele dzienników szwedzkich zamieszcza doniesienia swoich korespondentów z Berlina donoszących, że kanclerz Hitler odbywa ustawicznie narady ze swoimi najbliższymi pomocnikami. Gazety szwedzkie na podstawie tych informacyj wnioskują, że można **oczekiwać oficjalnego oświadczenia Niemiec pod adresem państw skandynawskich**. Deklaracja ta może mieć ten sam ostry ton, co i artykuły prasy niemieckiej. (l).

Szwecja nie zawiedzie Finlandii.

Mowa króla Szwecji na otwarciu Rickstagu wywołała żywy oddźwięk zagranicą. W Paryżu podkreśla się oświadczenie, że **naczelnym zadaniem państwa jest obronność kraju** oraz deklarację, że Szwecja okaże **wszelką możliwą pomoc** bratniej Finlandii. (ht).

Na „ustabilizowanym" froncie fińskim

HELSINKI, (Elta). Komunikat naczelnego dowództwa z dnia 11 stycznia podaje: „Na froncie w przesmyku Karelskim i na pograniczu wschodnim nie wydarzyło się nic szczególnego. W Laplandii nieprzyjaciel atakował w kierunku Salla i Petsam, został jednak odparty. Na morzu nie wydarzyło się nic szczególnego. W dniu 10 stycznia nieprzyjaciel kilka razy bombardował okolice Tammisaari i Ruodsinpyhta. Według dotychczas otrzymanych wiadomości, nie było żadnych ofiar w ludziach".

MOSKWA, (Elta). Komunikat sztabu okręgu leningradzkiego: „W dniu 11 stycznia oddziały wywiadowcze były czynne w kierunku Uchty i Rebola. Wywiady działały także w okręgu Petrozawodzka, zaś na froncie Ktela odbyły się potyczki piechoty. W przesmyku Karelskim była czynna artyleria i patrole. Złe warunki atmosferyczne przeszkadzały działaniu lotnictwa.

Nowa bitwa morska przy brzegach Ameryki Poł.

NOWY YORK (Elta). Korespondent „New York Times" donosi z Montevideo, **iż przy brzegach Ameryki może nastąpić nowa bitwa morska, ponieważ znajdują się tam niemieckie okręty wojenne, chcące odprowadzić niemieckie statki handlowe, które otrzymały rozkaz natychmiastowego wypłynięcia z portu Brazylii.**

Na terytorium Danii rzucono bomby

RZYM. Donoszą z Kopenhagi, że na jedną z wysp duńskich zrzucono dwie bomby z nieznanego samolotu. Zdaniem Londynu, jeśli się okaże, że był to samolot angielski, będzie wypłacono Danii przez W. Brytanię odpowiednie odszkodowanie. (ht)

Nieznane samoloty nad Belgią

Znowu nad Belgią ukazały się nieznane samoloty. Jeden z nich przeleciał we czwartek nad Brukselą. Obrona przeciwlotnicza działała. Przypuszcza się, że samoloty były pochodzenia niemieckiego.

Czy, jednak, Niemcy będą realizować swe groźby?... Stajemy tutaj wobec zagadki. Logicznie biorąc, wyprawa wojenna Niemców do Skandynawii wydaje się ryzykowna i trudna. Trudno wyobrazić niemiecką okupację w Szwecji. Ale żyjemy w epoce niespodzianek. Kanclerz Hitler zaś lubi ryzykować. Zato Rosji byłoby na rękę zaabsorbowanie Szwecji w konflikcie z Niemcami.

Wnioski. — Przeprowadzona analiza prowadzi do wniosku, że przerzucenie wojny na półwysep Skandynawski wydaje się mało prawdopodobne. Niewątpliwie klucz sytuacji leży w Berlinie.

Gdyby doszło do wybuchu, sprawa Finlandii byłaby tylko pretekstem, faktycznie toczyłaby się walka o szwedzką rudę żelazną.

Sto.

Kiedy Niemcy rozpoczną ofenzywę na zachodzie?

LONDYN, (Elta). Piątkowa poranna prasa londyńska pisząc o zwiększonej akcji napastniczej Niemiec w dniu wczorajszym, zapytuje, czy nie oznacza to rozpocząć wielkiej ofenzywy przez Niemcy. Szereg pism odpowiada na to pytanie twierdząco. Zdaniem innych pism londyńskich Hitler jest przekonany, że naród niemiecki jest więcej odporny od Francuzów i Anglików, dlatego też spodziewa się on, iż utrzymywanie sytuacji defenzywnej może zapewnić Niemcom zwycięstwo.

Najpoważniejsze pisma angielskie jednogłośnie podkreślają konieczność zwiększenia czujności i wysiłków jak w ekonomicznej, tak i w wojskowej dziedzinie.

Pisma podkreślają również doskonały przebieg rokowań ekonomicznych Francji i Anglii z państwami neutralnymi.

„News Chronicle" zwraca uwagę społeczeństwa brytyjskiego na możliwość ataków powietrznych. Anglia może oczekiwać, iż w miarę polepszenia się warunków atmosferycznych, wojna powietrzna będzie stopniowa wzmagała się, dlatego też Anglia musi być przygotowana nawet na najgorsze możliwości. Według pisma, być może siły lotnicze W. Brytanii i Niemiec w najbliższych dniach nie będą jeszcze bombardowały osiedli większych.

Bezowocna aktywność niemieckiego lotnictwa

LONDYN (Elta). Według komunikatu Ministerstwa Lotnictwa we czwartek u wybrzeży wschodnich Anglii i Szkocji zauważono znaczną działalność lotnictwa. Samoloty niemieckie ukazały się nad Newcastle, Firth of Forth, Humber i nad Tamizą. Po ukazaniu się brytyjskich samolotów patrolujących, samoloty niemieckie znikły. Ostrzeliwała je także brytyjska artyleria przeciwlotnicza. Na otwartem morzu, niedaleko Norfolk, samoloty niemieckie zrzuciły bomby na jeden statek handlowy, jednak i tutaj zostały one zaatakowane przez brytyjskie samoloty niszczycielskie i przepędzone.

Nie udało im się — więc spalili samolot

KOPENHAGA (Elta). Według wiadomości „Ritzaua" wczoraj wieczorem w południowej części Jutlandii przy Skaerbaeko został zmuszony do lądowania bombowiec niemiecki. 4-ej członkowie załogi tego bombowca samolot podpalili. Policja wszystkich 4-ch lotników niemieckich internowała.

Csaky nie pojedzie do Włoch

BUDAPESZT. (Elta). DNB komunikuje, **iż oficjalne koła węgierskie ostro dementują podane zagranicą wiadomości o ponownym wyjeździe hr Csaky do Włoch i o ewentualnych jego rozmowach z odpowiedzialnymi osobami.** Hr. Csaky odłożył także na czas nieokreślony swój urlop, który chciał spędzić na wyspach Riwierze.

Ks. Lichtenstein ochotnikiem w Finlandii

HELSINKI. (Elta.) Według Havasa, w dniu 9 stycznia przybył do Helsinek książę Lichtensztejnu, Ferdynand. Postanowił on wstąpić do wojska fińskiego i w dniu 11 stycznia udał się do swego pułku.

Życzenia dla Polski

Premier i naczelny wódz armii polskiej gen. Sikorski z okazji Nowego Roku przesłał telegraficznie życzenia noworoczne Chamberlainowi i lordowi Halifaxowi, a prezydent Polski Raczkiewicz—królowi Jerzemu VI.

Paderewski na posiedzeniu rządu polskiego

Ignacy Paderewski, pierwszy członek Polskiej Rady Narodowej, był obecny na posiedzeniu rządu polskiego. (ht)

Regent Jugosławii spotka się z królem Rumunii

LONDYN, (Elta). Korespondent „Daily Express" w Belgradzie donosi o możliwości spotkania regenta Jugosławii księcia Pawła z królem Rumunii Karolem w pogranicznej miejscowości Varsac.

Samoloty do Szwecji

(*Kowno, telefonem*)

Dowiadujemy się, że linie lotnicze szwedzkie sprzedają bilety na trasie Ryga—Sztokholm tylko mężczyznom b. obywatelom polskim od lat 50-ciu.

Pokłosie walk na morzach

Co z krążownikiem „Exeter"?

Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Buenos Aires, iż według nie potwierdzonych narazie przez władze angielskie wiadomości, zatonął onegdaj krążownik angielski „Exeter", ten sam, który wsławił się swoją walką stoczoną u ujścia La Platy z kieszonkowym pancernikiem „Admiral Graf von Spee".

Według D. N. B. załoga krążownika została uratowana przez francuski okręt wojenny.

Należy dodać, że powyższą wiadomość radio niemieckie nadało jako komunikat nadzwyczajny. (C)

Rezultaty blokady Niemiec

W ostatnim tygodniu flota brytyjska skonfiskowała 6.200 t. kontrabandy, z czego 2.400 t. nafty. Ogólna ilość zajętej kontrabandy osiągnęła już 544 tys. ton towaru.

Wobec tej działalności angielskiej floty, szereg państw neutralnych zerwało umowy z Rzeszą. Towary, zamówione w Niemczech nie dochodzą wcale lub są uszkodzone. Do stolicy jednego z państw neutralnych przybyły niemieckie rowery, ale bez opon.

Niemcy zatopiły 9 statków — cystern naftowych angielskich, podczas, gdy Anglicy „skonfiskowały" 18 statków-cystern, z tego jeden niemiecki, a 17 z naftą, przeznaczoną dla Niemiec. (ht)

543000 ton towarów nie doszło do Niemiec

PARYŻ, (Elta). Według Havasu w pierwszym tygodniu 1940 roku Francuzi skonfiskowali 6 statków i 12.000 ton różnych towarów, które posyłano do Niemiec. Od początku wojny zastały zatrzymane 233 statki i skonfiskowono 439.000 ton towaru. W tym samym tygodniu Anglicy skonfiskowali 10.200 ton towarów, posyłanych do Niemiec, a od początku wojny—543.000 tonn towaru.

Niemcy zwolniły estoński statek „Martha"

TALLIN, (Elta). W Tallinie otrzymano wiadomości, iż niemieckie władze morskie zdecydowały wypuścić zatrzymany statek estoński „Martha". Statek ten zatrzymany był w miesiącu listopadzie.

W Warszawie

Grób w Alejach Jerozolimskich

Zatonął niemiecki poławiacz min

KOPENHAGA (Elta). W tych dniach znaleziono wielką ilość cząstek statku, na których figurowały napisy „OSS M 132". Wnioskują, iż niemiecki poławiacz min „M 132" wpłynął na pole minowe i zatonął. Statek posiadał załogę składającą się z 70 osób.

Zatonęły dwa statki estońskie

TALLIN, (Elta). W Talline otrzymano wiadomości z Anglii, iż przy zachodnim brzegu angielskim znaleziono resztki estońskiego statku „Mina", który tam zatonał. Poniewaz o losach załogi nie ma żadnych wiadomości, przypuszczają, iż cała ona zginęła. Również brak jest wiadomości o innym statku estońskim „Abu". Jak przypuszczają, statek ten zatonął na Morzu Północnym wraz z całą załogą.

Z nad Wisły i Warty

Co najmniej 20 lat trzeba na odbudowę Warszawy

Jedno z pism belgijskich zamieszcza bardzo obszerny reportaż swego specjalnego korespondenta z Warszawy. Reportaż zaopatrzony jest w szereg ciekawych i charakterystycznych ilustracyj, przedstawiających grozę bombardowania stolicy. W końcu autor reportażu podaje bilans strat i dochodzi do wniosku, że co najmniej 20 lat będzie potrzeba na odbudowanie Warszawy w jej dawnej postaci reprezentacyjnej stolicy wielkiego państwa europejskiego. W przeliczeniu na szeleszczące banknoty wynosi to mniej więcej kilkaset milionów franków, pomnożonych przez nieoceniony kapitał pracy całego niemal pokolenia polskiego. (z)

Akuszerki na straży czystości rasy

Na terenach włączonych do Rzeszy w Poznaniu, Bydgoszczy. Grudziądzu i Kaliszu władze niemieckie uruchomiły specjalne kursy dla akuszerek. Na kursach tych najważniejszym przedmiotem jest nauka o rasie i zachowaniu rasy w nieskażonej formie. Akuszerki poza normalną pracą mają również strzec czystości rasy i donosić odpowiednim organom o wszelkich nadużyciach w tym kierunku. (z)

Otwarcie Uniwersytetu Poznańskiego

W związku z otwarciem Uniwersytetu Poznańskiego z niemieckim językiem wykładowym, prasa niemiecka podkreśla z uznaniem, że na tej nowej placówce niemieckiej kultury na wschodzie znalazło zatrudnienie 40 profesorów, docentów i asystentów, pochodzących z państw bałtyckich. Równocześnie prasa zaznacza, że dotychczas na Uniwersytecie Poznańskim w zimowym trymestrze słucha wykładów około 169 studentów z Estonii i 22 z Łotwy. W najbliższym czasie spodziewany jest jeszcze przyjazd 300—400 studentów z tych krajów. (z)

Na terenach włączonych do ZSSR

Aresztowanie b. premiera Świtalskiego.

Z Bukaresztu donoszą, że b. premier Świtalski, szef rządu polskiego w r. 1929, został przez władze sowieckie uwięziony w twierdzy w Brześciu.

Władze m. Lwowa wywieziono w głąb Rosji.

Wedle doniesień, otrzymanych via Bukareszt, władze sowieckie aresztowały i wysłały wgłąb Rosji cały zarząd i radę miejską Lwowa z długoletnim prezydentem dr. Ostrowskim na czele.

Nauka religii nie obowiązuje.

Nauka religii we wszystkich szkołach na terytorium sowieckim w Polsce została zakazana. Sowietyzacja sięga największych drobiazgów. M. inn. we Lwowie wprowadzono czas moskiewski, zarzadzając przesunięcie zegarów o 2 godziny naprzód.

Eksport surowców wojennych ze Szwecji i Norwegii

Szwecja i Norwegia na rynku światowym odgrywa poważną rolę jako państwa eksportujące surowce wojenne. Na pierwsze miejsce wybija się tu Szwecja, która posiada olbrzymie, największe w Europie, złoża rudy żelaznej. Złoża te występują na północy, w Laplandii, w okolicach Kiruny i Gilevare, oraz w centrum kraju, na zachód od Sztokholmu, w Dannemora, Grangesberg i w miejscowościach sąsiednich. Rudy szwedzkie, wobec małej domieszki fosforu, posiadają niezwykle wysoką wartość i służą do wyrobu najlepszej na świecie stali. Szwecja wydobywa rocznie ponad 11 mil. tonn rudy, z czego ponad 9 mil. eksportuje za granicę.

Norwegia posiada kopalnie miedzi. Występują one w środkowej części kraju, w okolicach Trondhjemfiordu. Ilość miedzi norweskiej w porównaniu do ilości rudy szwedzkiej jest bardzo mała, należy jednak zaznaczyć, iż miedź występuje w przyrodzie znacznie rzadziej i w mniejszych ilościach, niż żelazo. Norwegia produkuje 25 tys. tonn miedzi, wywożąc prawie całe swoje wydobycie za granicę.

Złoża surowców wojennych, występujących na półwyspie skandynawskim, mają specjalne znaczenie dla Niemiec. Anglia i Francja w zakresie żelaza i miedzi są samowystarczalne. Posiadają one te metale bądź u siebie w kraju, bądź też mogą je przywozić ze swoich licznych kolonii, rozrzuconych po całym świecie. Inaczej Niemcy. Krajowe kopalnie rudy w Niemczech pokrywają zaledwie $1/5$ część ich zapotrzebowania. Sprawa miedzi przedstawia się nieco lepiej, gdyż Niemcy rozporządzają dość zasobnymi kopalniami miedzi w okolicach gór Harcu, niemniej jednak dowóz tego surowca jest dla nich konieczny. Niemcy przed wojną przywoziły rudę żelazną z Francji, Afryki francuskiej, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Rosji, Szwecji i Hiszpanii. Obecnie w związku z blokadą morską, wszystkie te źródła za wyjątkiem rynku szwedzkiego i zawsze niepewnego rynku rosyjskiego, zostały dla nich odcięte. W tych warunkach jest zrozumiałe to zainteresowanie, które Niemcy wykazują w odniesieniu do Szwecji. Zmniejszenie dowozu rudy szwedzkiej, jakie mogłoby nastąpić w wyniku zaangażowania się zbrojnego Szwecji w konflikcie fińsko-sowieckim, pociągnęłoby za sobą dla niemieckiego przemysłu wojennego katastrofalne skutki. Wer.

Szwecja pod dyplomatycznym obstrzałem Niemiec

W Paryżu przypuszczaią, że kanclerz Hitler na ostatniej naradzie postanowił rozpocząć bezpośrednią akcję dyplomatyczną w stosunku do Szwecji, by zmusić państwa skandynawskie do zaprzestania wysyłki broni i ochotników do Finlandii.

Dziennik norweski „Dagbladet" twierdzi, że zachowanie się państw neutralnych jest bez zarzutu. Prasa norweska dowodzi, że 16 art. Paktu Ligi nie został nikomu narzucony ale jest rezultatem dobrowolnej umowy, opartej na ideach konwencji Haskiej. Gdyby państwa norweskie zatrzymywały broń dla Finlandii, wtedy przestały by być neutralne i stanęły by po stronie Rosji.

Zwraca się też uwagę, że konsul gen. włoski Manzetti w swym proteście przeciw konfiskacie przez Rzeszę broni włoskiej, przeznaczonej dla Finów, wywodzi, że wojna między Z. S. S. R. a Finlandią nie została ogłoszona, a więc Włochy, kraj neutralny, ma prawo wysyłać broń do Finlandii, również neutralnej (oczywiście w stosunku do wojny na Zachodzie). (ht)

„Łodzie podziemne"

Korespondent „Paris Soir" p. Bossier opisuje warunki życia na linii Maginota. Między innymi zachwyca sie wyjątkowym zdyscyplinowaniem wojsk francuskich.

Podziemne tunele fortyfikacyj francuskich są tak rozgałęzione, a budowa ich jest na tyle skomplikowana, że tym, którzy tam nie byli, trudno jest sobie wyobrazić linię Maginota.

Przez swe podziemne położenie forty francuskie upadabniają się zdaniem korespondenta, do łodzi podwodnych. (Szt.)

Francja zgodna z Stolicą Świętą

co do zasad przyszłego pokoju

PARYŻ (Elta), We czwartek po południu odbyło się posiedzenie parlamentu francuskiego, na którym przewodniczący Herriot wygłosił przemówienie. W swym przemówieniu złożył on wyrazy sympatii sojuszniczej Francji — Turcji. Mówiąc o sprawach polityki zagranicznej Herriot podkreślił, iż stanowisko Francji wobec polityki międzynarodowej jest najbardziej szlachetne. Stanowisko to najbardziej zgodne jest ze słowami Papieża Piusa XII, które wypowiedział on w przededniu nowego roku. Celem zabezpieczenia pokoju w Europie należy, według Herriota, aby wszystkie państwa zaprzestały zbrojeń.

Ustawa o nazwiskach

Wobec aktualnej obecnie sprawy paszportów pragniemy zapoznać naszych czytelników z ustawą litewską o nazwiskach, uchwaloną przez Sejm litewski w dniu 6 grudnia 1938 r., a ogłoszoną w Nr 629 „Wiadomości Urzędowych" (Vyriausybės Žinios) z dnia 23 grudnia 1938 r.

Ustawa ta przewiduje w art. I że „każda osoba winna być zapisana w urzędzie prowadzącym księgi metryczne. Wpisuje się tę osobę przez spisanie aktu urodzenia".

W dalszym ciągu ustawa zawiera przepisy dotyczące udzielania nazwisk podrzutkom, dzieciom nieślubnym itp. oraz przepisy dotyczące zmiany nazwisk. W dalszym ciągu ustawa porusza kwestię poprawiania nazwisk. Jak wynika z art. 14 go, zostają przywrócone do dawnego brzmienia następujące nazwiska litewskie:

1) posiadające przyrostki słowiańskie,

2) tłomaczone na inne języki oraz

3) wykoszlawione pod wpływem obcego języka.

Podlegają poprawieniu następujące nazwiska litewskie:

1) narzucone (wyrażone w narzeczach),

3) odchylone od ogólnych zasad języka,

Poprawianie nazwisk uskuteczniają urzędy, wydające paszporty (a. 16).

Osobie, której nazwisko jest poprawiane lub przywracane do dawnego brzmienia, urząd wydający paszport krajowy (wewnętrzny) proponuje wybranie nazwiska podług poprawionych wzorów Słownika Nazwisk, najbardziej odpowiadającego jego nazwisku.

Gdy taka osoba w ciągu jednego miesiąca nie wybierze poprawionego nazwiska, to nazwisko dla niej ze Słownika Nazwisk wybiera urząd wydający paszport wewnętrzny (a. 17).

Osoba, która nie zgadza się z wybranym dla niej przez urząd poprawionym nazwiskiem, może w ciągu 2-ch tygodni od czasu zawiadomienia o wybraniu nazwiska złożyć protest na piśmie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem Urzędu wydającego paszporty. Do czasu rozpoznania tego odwołania nazwisko pozostaje bez zmiany (a. 18).

Na prośbę osoby zainteresowanej, za zgodą Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, do aktu o poprawieniu nazwiska może być wpisane oprócz poprawionego nazwiska również i dawne nazwisko (art. 20).

Poprawione nazwisko rozciąga się również na żonę i niepełnoletnie dzieci, przyczym jednak z nazwiska z dopisanym dawnym nazwiskiem, może korzystać tylko żona, dzieci zaś otrzymują wyłącznie zmienione nazwiska (art. 21).

Ustawa dalej przewiduje w art. 23, że nazwiska litewskie piszą się według zasad pisowni języka litewskiego i w formie przewidzianej w Słowniku Nazwisk. Bardzo ważnym jest przepis art. 24, brzmiący, jak następuje: **„nazwiska nie litewskie winny być wpisane według zasad litewskiej mowy i pisowni, jednak mogą być one pisane również i tak, jak je w swojej mowie piszą posiadający te nazwiska, jeżeli oni tego żądają i jeżeli te nazwiska są pisane literami łacińskiemi".**

Należy wreszcie zaznaczyć, że do czasu wydania Słownika Nazwisk nazwiska zmieniano według wskazówek Ministra Spraw Wewnętrznych jak to wynika z art. 28 ustawy.

Artyści litewscy w Moskwie

MOSKWA, (Elta). „Tass" donosi, iż prasa moskiewska podkreśla wielkie powodzenie artystów litewskich A. Staskevičiute i A. Kučingis, którzy śpiewali w operze „Eugeniusz Onegin".

„Prawda" pisze: „Staskevičiute wykonując partię Tatiany uzyskała wielkie powodzenie. Wspaniale ona zagrała scenę z listem i ostatnią scenę. A. Kučingis wykonał arię z wielkim zrozumieniem utworów Czajkowskiego".

Prace budżetowe miasta

Samorząd wileński zakończy obecnie prace przy opracowywaniu nowego preliminarza budżetowego miasta na rok 1940. W myśl istniejących ustaw litewskich budżet samorządowy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia, nie zaś 1 kwietnia, jak to miało miejsce dotychczas w Wilnie.

Nowy budżet będzie wyższy od preliminarzy dotychczasowych. Najpoważniejsze pozycje przeznaczone zostały na opiekę społeczną i podniesienie stanu zdrowotnego miasta oraz na inwestycje publiczne.

Pozycja wpływów w dużym stopniu składać się będzie z pożyczek i subwencyi, udzielonych miastu przez władze centralne. Dotychczasowe wpływy miasta ze względu na przerrowadzana obecnie reorganizacje dość poważnie obniżyły się. Magistrat jednak spodziewa w niedługim już czasie zorganizować całkowicie aparat miejski, co pozwoli na systematyczne uzyskanie normalnych wpływów podatkowych oraz wpływów z przedsiębiorstw miejskich. (x)

Nowe rozporządzenia burmistrza m. Wilna

Na mocy obwieszczenia burmistrza m. Wilna strony zawierające umowy w sprawie dostaw czy osoby i instytucje, które wykonują roboty sposobem gospodarczym jeżeli do tych robót używa się najemnej siły roboczej, winni zakomunikować o wartości pracy i dostawy samorządowi m. Wilna, jeżeli dana umowa wykonuje się w Wilnie, nie później niż w ciągu 1-miesiąca od zawarcia umowy.

Uczestnicy umowy, którzy nie zakomunikują w określonym trybie o zawartej umowie o pracy czy dostawie mogą być przez Ministra ukarani aresztem do 3-ch miesięcy lub grzywną do 500 litów. Na mocy rozporządzenia burmistrza m. Wilna właściciele nieruchomości, w których domach są mieszkania, winni do 25 stycznia 40 r. złożyć w samorządzie miejskim informacje w sprawie podatku mieszkaniowego na 40 r. Winni wykroczenia przeciwko niniejszemu rozporządzeniu karani będą za niedostarczenie na czas lub spóźnione dostarczenie wymaganych wiadomości grzywną do 150 litów, zaś za nieprawdziwe wiadomości grzywną do 500 litów. (N).

Powrót internowanych z Rosji Sowieckiej

„XX Amžius": 8 b. m. przywiezłono z ZSSR około 100 byłych wojskowych polskich.

Komunikacja powietrzna Kowno—Wilno—Połąga

W r. b. przewidziane są w Litwie powietrzne linie komunikacyj ne Kowno—Połąga oraz Kowno—Wilno—Poniewież—Szawle — Połąga—Kowno.

Prośba Polaka z Ameryki

Otrzymaliśmy list, od p. Józefa Manka, Polaka urodzonego w Ameryce, w którym pisze, że chciałby nawiązać bezpośredni kontakt z rodakami z Wilna. Prosi o listy. P. Manka urodził się w Ameryce i nigdy jej nie opuszczał, marzy o tym, by po skończonej wojnie odwiedzić Polskę. Adres p. Józefa Manka: 1914 s. 56 Ave. Cicero, Illinois, USA.

Rejestracja uchodźców

Ogłoszenie pod tym tytułem, które ukazało się w naszym piśmie na tym miejscu dnia 9 b. m. (we wtorek) odwołuje się.

Złote polskie do 15-go bm.

można rejestrować w Banku Litewskim

W wileńskim oddziale Banku Litewskiego, jak już informowaliśmy, odbywa się rejestracja złotych polskich, nie zdeponowanych w swoim czasie przez ich właścicieli do wymiany na lity. Rejestracja odbywa się przy pomocy specjalnych druczków, wydawanych w Banku oraz przez pocztę przy pomocy zwykłego zawiadomienia na kartce pocztowej lub w liście, że wysyłający posiada tyle a tyle złotych polskich.

W pierwszym wypadku po ustaleniu jący złote otrzymuje pokwitowanie rejestracji w drugim nie, bo Bank nie chce ponosić dodatkowych kosztów. W obu wypadkach wileński oddział Banku Litewskiego wysyła dowody zarejestrowania złotych do Komisji Walutowej w Kownie, gdzie będą one przechowywane.

Do wczoraj zarejestrowało złote kilkanaście tysięcy osób. Wczoraj też dał się zaobserwować największy napływ rejestrujących, bo do 5 tysięcy osób. Nagół rejestrowane są sumy nieduże.

Ponieważ w społeczeństwie krąży wiele plotek, na temat celowości rejestracji złotych polskich, należy wyjaśnić, że rejestracja ta jest formalnością, wynikającą z odpowiednich rozporządzeń walutowych. Złote polskie są obecnie w obrębie państwa Litewskiego walutą obcą i jak każda obca waluta, podlegają rejestracji przez Komisję Dewizową.

Zarejestrowanych złotych nie można sprzedawać ani odstępować lub darować bez zezwolenia Komisji Dewizowej.

Wywóz zagranicę złotych wogóle jest możliwy jedynie za pozwoleniem Komisji Dewizowej, przy tym mogą być wywiezione przez konkretne osoby tylko sumy przez nich zarejestrowane lub nabyte za pozwoleniem Komisji Walutowej. Bank Litewski sprzeda posiad czowi takiego pozwolenia złote polskie po kursie 1 zł. = 30 ct.

Rejestracja złotych polskich będzie trwała do 15 b. m. włącznie. W dniu tym będzie można wysyłać także zawiadomienia o posiadanych sumach listownie z każdego urzędu pocztowego. (wl)

Bank Litewski wypłaca

II-gą ratę za zdeponowane złote

Wileński oddział Banku Litewskiego wypłaca obecnie drugą ratę należności za zdeponowane złote polskie. Jak wiemy za zdeponowane złote wypłacono już w swoim czasie należności w litach. A więc ci, którzy zdeponowali do 300 złotych, otrzymali pełne należności po kursie 1 lit = 2 złote, do 1000 złotych — również pełne należności po kursie 1 złoty = 40 cnt. Pozostałe sumy w złotych miały być regulowane ratami co 3 miesiące po 10%, sumy pozostałej. Wypłata jednorazowa wyniosła by minimum 500 litów. W praktyce oznacza to, że podczas obecnej wypłaty II-giej raty będą zlikwidowane wszystkie depozyty, na których pozostało do 1250 złotych.

Wypłata drugiej raty będzie odbywała się przez czas dłuższy. (wl.)

Wiadomości z kraju i o kraju

NOWY JORK. (Elta). Generalny konsul Litwy J. Budrys w dniu 5 listopada na zebraniu federacji katolickiej i w dniu 6 listopada wygłosił przemówienie przez radio stacji Nowy York WCNW. z okazji odzyskania Wilna. Po przedstawieniu w jaki sposób Wilno zostało odzyskane, oraz po zobrazowaniu uczuć całego narodu, jakimi zostało Wilno powitane w Litwie i wśród Litwinów w Ameryce generalny konsul między innymi oświadczył: „Dziś Litwa znajduje się przed rozstrzygnięciem szeregu problemów i przed ciężką lecz jednocześnie i miłą pracą. Odzyskaliśmy kraj, który nigdy nie był bogaty, a w ostatnim czasie jeszcze znacznie ucierpiał. Pragniemy jego nie dla jego bogactw, a jedynie dla tego ponieważ jest naszym i od wieków zamieszkiwany przez Litwinów. Obecnie podzieliśmy się z nimi wszystkim co posiadamy — chwilowo wspomożemy go, a później on swoją pracą przyczyni się do wzmocnienia i dobrobytu państwa. Kraj wileński dla Polski był tylko daleką prowincją, dla Litwy będzie on jej sercem".

Następnie wspominając ile rząd i społeczeństwo Litwy ofiaruje na potrzeby kraju wileńskiego, zwrócił się konsul Budrys do Litwinów w Ameryce w następujących słowach: „Wspomóżcie i wy czym możecie mieszkańców odzyskanego kraju. Wasza pomoc oprócz znaczenia materialnego będzie posiadała wielką wagę moralną. Wykaże ona, iż Litwin Litwinowi gdziekolwiek oni by nie byli, zawsze jest bratem, a jeśli on chwilowo jest słabszy, to wspomagają go inni bracia. Będąc pewny waszej ofiarności, już w dniu 14 października w imieniu Litwinów amerykańskich wysłałem kablem 500 dolarów, aby na pierwszych wozach żywnościowych, które udadzą się do Wilna znajdowała się i pomoc Litwinów amerykańskich. Nie zostałem zawiedziony. Litwini amerykańscy złożyli ofiary przekraczające wysłaną sumę, a które wkrótce będę mógł dodatkowo wysłać".

Pierwsze procesy

w Wileńskim Sądzie Okręgowym.

11 stycznia odbyły się w Wileńskim Sądzie Okręgowym pierwsze procesy karne.

Na pierwszy ogień „poszła sprawa b-ci Kazimierza i Antoniego Raczyckich, oskarżonych o dokonanie napadu rabunkowego.

Wg aktu oskarżenia b-cia Raczyccy w dniu 8 listopada, a więc przed ogłoszeniem w Wilnie stanu wojennego, napadli na ul Sefańskiej na furmankę i usiłowali zrabować skrzynię z kawą, przeznaczoną dla przytułku S. S. Salezjanek.

Furmani Piotr Siargo i Wojciech Krupowicz usiłowali nawet stawić opór rabusiom, lecz zostali sterroryzowani. Siargowi udało się jednak zbiec i zaalarmować policję, która Raczyckich zatrzymała.

Nie przyznali się oni do winy, twierdząc, że awanturowali się jedynie pod wpływem alkoholu. Sąd obu oskarżonych uniewinnił.

Dziś Sąd Okr. rozpoznał trzy sprawy o kradzieże. (C)

Szkoły wznawiają lekcje

Po kilkudniowych niezwykle silnych mrozach, wczoraj nastąpiło ogólnie oczekiwane ocieplenie się. Temperatura podniosła do 12 a nawet wyżej stopni Cels. poniżej oczywiście zera.

W związku z tym przerwane na czas mrozów zajęcia w szkołach zostały z dniem wczorajszym wznowione.

—o:o—

Dorożkarze wileńscy muszą uczyć się po litewsku

„Laikas". Samorząd miasta Wilna w ostatnich czasach zajął się sprawami dorożkarzy. Jak wiadomo, zgodnie ze stanowiskiem samorządu na dorożkarzy m. Wilna nałożony został obowiązek złożenia odpowiednich egzaminów dla wykazania znajomości języka państwowego. Jeżeli nie będą oni mogli wykazać znajomości tego języka, wypadnie im pożegnać się ze swym zawodem i zająć się inną pracą. (N)

Ś. † P.

Alfred Suszyński

ur. 1 maja 1873 r. w maj. Budźkowszczyzna, pow. lepelskiego, po długich i ciężkich cierpieniach zmarł dn. 11 stycznia 1940 r.

Eksportacja zwłok z domu żałoby Mickiewicza 30 odbędzie się o godzinie 16 min. 30 dnia 13 stycznia do kościoła św. Jakuba. Dnia 15 b. m. o godz. 9 rano zostanie odprawi ne w tymże kościele nabożeństwo żałobne poczym nastąpi złożenie zwłok do grobu na cmentarzu po-Bernardyńskim.

O czym zawiadamia

Rodzina

Ś. † P.

Antoni Symonowicz

zmarł po krótkich cierpieniach dnia 11 stycznia 1940 r., w wieku lat 62.

Eksportacja z domu żałoby przy ul. Legionowej 57 do kościoła N. Serca Jezusowego dnia 13 stycznia o godz. 8 rano, a po nabożeństwie pogrzeb na cmentarzu Rossa.

Pogrążeni w smutku CÓRKA, SYN, SYNOWA I WNUKI.

Zainteresowanie zagranicy sytuacją młodzieży polskiej

Norweg Finn Hov w Wilnie

W dniu 10 stycznia rb. krótko, bo zaledwie przez kilka godzin, bawił w murach Wilna p Finn Hov z sekretariatu centrali YMCA w Genewie.

Powodem jego przybycia do Wilna była chęć zdobycia bezpośrednich informacyj o potrzebach młodzieży wileńskiej, która w obecnym czasie znajduje się w bardzo krytycznym położeniu. Szczególnie, zainteresowała go tworząca się sekcja opieki nad młodzieżą chrześcijańską przy Polskiej Sekcji Pomocy oraz ewentualna możliwość utworzenia YMCI na terenie Wilna, których zadaniem jest opieka i pomoc materialna młodzieży.

W związku z powyższym, w celu uzyskania pełnych i wszechstronnych informacyj, p. Hov przeprowadził rozmowy z następującymi osobami: dr. Szejniusem przedstawicielem L. C. K., Redfernem z Komitetu Hooverowskiego. prof. Pelczarem z Polskiej Sekcji Opieki przy Litewskim Czerwonym Krzyżu, mec. Węsławskim i mgr. J. Filipczykiem przewodniczącym Sekcji Opieki nad Młodzieżą Chrześcijańską.

Przed odjazdem p. Hov wyraził swoje zadowolenie z rezultatów przeprowadzonych rozmów, dzięki którym jest dobrze zorientowany co do stanu potrzeb młodzieży wileńskiej, potrzebującej natychmiastowej pomocy materialnej,—w pośrednictwie pracy, szkolnej, zdrowotnej i innej.

Dodał, że dla zrealizowania powyższych celów będzie można w niedługim czasie, zmobilizować odpowiednie środki, jakimi dysponują YMCA oraz inne organizacje, zajmujące się opieką nad młodzieżą.

Żegnając się z niżej podpisanym—delegatem Sekcji Opieki nad Młodzieżą Chrześcijańską — prosił go o przekazanie Młodzieży Polskiej życzeń: „Szczęśliwego jutra".

Mgr. Fl. Morelewski.

Otwarcie Uniwersytetu Wileńskiego

Do Wilna przybywają delegacje rządu i senatu Uniwersytetu Kowieńskiego.

Jak wiadomo, w dniu 16 b. m. nastąpi uroczyste otwarcie Uniwersytetu Wileńskiego.

W uroczystościach tych weźmie udział specjalna delegacja senatu Uniwersytetu Kowieńskiego oraz delegacja z ramienia rządu. (x)

Projekt przeniesienia do Wilna wydziału Przyrodniczo-Matematycznego

Kwestie przeniesienia do Wilna Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego rozpatruje się obecnie, podobnie jak kwestię przeniesienia Wydziału Medycznego i pierwszych kursów Akademii Weterynaryjnej.

Część Akademii Rolniczej przenosi się z Datnowa do Wilna

Istnieje projekt przeniesienia Wydziału Leśnego Akademii Rolniczej z Datnowa do Wilna. W związku z tym, bawił w tych dniach w Wilnie wice minister Rolnictwa i obejrzał upatrzony lokal.

Ze sportu

St. Lendzin jedzie do Kowna

W najbliższą niedzielę w Kownie mają się odbyć wielkie propagandowe zawody bokserskie z udziałem zawodników Estonii i Wilna. Do reprezentacji Kowna zaproszeni zostali również zawodnicy wileńscy. Między innymi wybierają się do Kowna znani u nas pięściarze Lendzin i Unton.

Lendzin walczyć ma już nie w wadze muszej, a w koguciej. Może i dobrze się stało, że przeszedł do wagi wyższej. Nie będzie potrzebował przed każdym pojedynkiem strenowywać kilku kilogramów wagi.

Estończycy są nam bardzo dobrze znani. Bokserzy Tallina walczyli w Wilnie kilka razy i zawsze pozostawiali po sobie jak najmilsze wspomnienia. W roku zeszłym Wilno przegrało z reprezentacją Estonii 5:11. Dla Wilna punkty zdobyli: Lendzin bijąc Petsena, Matusow remisując, a Rusiecki dwa punkty zdobył walkowerem ze względu na niedopuszczenie przeciwnika jego do walki przez lekarza.

Przed meczem Tallinn — Wilno odbył się mecz Polska—Estonia w Łodzi. Spotkanie to jak przypominamy sobie zakończyło się zwycięstwem Polski 10:6. Polska punkty przegrała przez Piłata, Pisarskiego i Kowalewskiego.

W reprezentacji Estonii będzie zapewne dużo starych znajomych. Jak krążą wieści, z reprezentacją Tallinna przyjedzie do Kowna jeden z najlepszych sędziów Europy p. Matsow, który kilka razy był w Wilnie. Na ringu zaś zobaczymy między innymi doskonałego boksera Estonii w wadze lekkiej Kanepiego.

Z bokserami Wilna do Kowna pojedzie Feliks Motorski, który obecnie jest trenerem naszych bokserów. J. N.

Arizona

We czwartek odbyło się w Wilnie otwarcie reprezentacyjnego lokalu rozrywkowego p. n. Arizona. Jest to restauracja—dancing—variété—coctail bar przy placu Orzeszkowej 11.

Lokal przedstawia się imponująco. Dawne, znacznie obecnie rozszerzone, pomieszczenie Federacji i ZOR-u pod kierownictwem młodego zdolnego malarza—wilnianina Hawrylkiewicza nabrało świetnego poloru. 8 pięknie urządzonych sal i gabinetów nęci przytulnością. Celowe i gustowne rozmieszczenie świateł, artystyczne dekoracje i witraże stwarzają nastrój. Do miłego spędzenia wieczoru przyczynia się znana zaszczytnie wilnianom orkiestra „Kaskada" oraz doborowy program artystyczny.

Przedsiębiorstwo jest pomyślane z iście amerykańskim rozmachem. Należy się spodziewać, że nadzieje spółki, prowadzącej przedsiębiorstwo, nie zostaną zawiedzione. W dniu otwarcia lokal został zapełniony się doborową publicznością z Kowna i Wilna. Opinie zarówno co do kuchni i piwnicy, jak i wykonywanych atrakcyj artystycznych, były jak najpochlebniejsze. (—)

KRONIKA

Styczeń 13 Sobota

Dziś: Weroniki
Jutro: Hilarego i Feliksa

Wschód sł. — g. 7 m. 42
Zachód sł. — g. 15 m. 23

— **Pomoc Lekarska przy T. S. O. ul. Wielka 64** Od dnia 10 stycznia rozpoczyna pracę poradnia lekarska w zakresie wszystkich specjalności. Poradnia będzie czynna od godz. 9—18 bez przerwy. Warunki korzystania z pomocy lekarskiej podaje kancelaria poradni. Na żądanie lekarze odwiedzają chorych w domu. Dla niezamożnych przewiduje się daleko idące ulgi. Dla chorych bez wszelkich środków pomoc lekarska będzie bezpłatna.

Ks. Kazimierz Kucharski

— **Do wiadomości pracodawców i pracowników.** Pracownicy umysłowi i fizyczni instytucji, przedsiębiorstw i pojedyńczych osób w m. Wilnie, otrzymujący w ostatnich miesiącach 1939 r. wynagrodzenie w gotówce i naturze w wysokości ponad 100 litów miesięcznie (albo 23.10 lt tygodniowo lub też 3.30 litów dziennie), winni byli uścić podatek dochodowy. Podatek ten pracodawcy winni byli do 10 dnia następnego miesiąca po wypełnieniu odpowiedniej deklaracji (według wzoru III) potrącić i uiścić go w Banku Litewskim. Pracodawcy winni do dnia 15 stycznia rb. udzielić o takich pracownikach wiadomości inspektorowi podatkowemu swego rejonu według wzoru V. Pracodawcy utrzymujący w r. b. pracowników umysłowych i fizycznych winni ich do dnia 15 stycznia r. b. zarejestrować u Inspektora Podatkowego swego rejonu według wzoru VI. Blankiety V i VI wzoru pracodawcy układają sami,— wzory zostały podane do wiadomości w „Vyriausybes Žinios" Nr 512.

Za niepodanie wiadomości według wzoru V i VI pracodawcy będą karani grzywną do 500 litów. Pracownicy fizyczni i umysłowi, każdy indywidualnie wybiera z policji książeczki podatkowe, które przedkłada pracodawcom. (N).

— **Do wiadomości trudniących się pracą samodzielną.** Osoby zajmujące się w m. Wilnie pracą samodzielną, które samodzielnie za wynagrodzeniem oddają innym usługi jak na przykład: adwokaci, notariusze, lekarze, dentyści, felczerzy, akuszerki, inżynierzy, technicy, geometrzy, literaci, dziennikarze, malarze, muzycy, księża i inni duchowni oraz ludzie innych wolnych zawodów winni płacić podatek dochodowy w ogólnym trybie. Ci, którzy dotychczas nie zarejestrowali się jeszcze w inspekcji podatkowej swego rejonu, winni niezwłocznie złożyć deklarację według wzoru VII. (Odnośne blankiety otrzymać można bezpłatnie w inspekcji podatkowej) Wszystkie osoby zajmujące się pracą samodzielną winny prowadzić rachunkowość, przewidzianą w ustawie o podatku dochodowym. To znaczy dziennik dochodów od pracy i kwity. Wzory dziennika i kwitu ogłoszone zostały w „Vyrausybes Žinios" Nr. 512. Za niezłożenie deklaracji według wzoru VII grozi grzywna do 500 litów. Za nieprowadzenie nierachunkowości lub nieścisłe jej prowadzenie grozi grzywna do 500 litów. (N).

— **Opłata w Uniwersytecie Wileńskim.** W Uniwersytecie Wileńskim będzie się płaciło za naukę semestrami. Opłata semestralna wynosi 100 litów. Dochodzi do tego 5 litów, z czego 3 płaci się na rzecz przedstawicielstwa studentów, zaś 2 na rzecz Kasy Chorych. 20 proc. niezamożnych lecz robiących postępy w nauce studentów może być zwolniona od opłaty za naukę. Wpisowe wynosi 10 lt. (N).

— **Wielu studentów** chce mieszkać w Domu Akademickim. Wobec zbliżania się początku roku szkolnego w Uniwersytecie Wileńskim, studenci uniwersytetu zajęli się sprawą mieszkań. Wielu studentów pragnie mieszkać w domach studenckich, a zwłaszcza w Domu Akademickim. Dotychczas złożono już około 180 podań o przyjęcie i zezwolenie na mieszkanie w Domu Akademickim. Ogółem w Domu Akademickim jest 250 miejsc. (N).

— **Wydział Akademicki.** Sprawami Akademików Uniwersytetu wileńskiego zarządza t. zw. Wydział Akademicki, który się mieści w wielkim gmachu Uniwersytetu, tam gdzie poprzednio był odddział techniczny i gospodarczy. (N).

— **W sprawie świadectw wydawanych przez lekarzy Polaków.** „Laikas". Dotychczas różne urzędy litewskie otrzymują od lekarzy wileńskich, świadectwa w języku polskim. Lekarze, którzy piszą świadectwa w języku polskim tłómaczą się, że nikt im nie każe pisać po litewsku i że w tej sprawie nie było żadnego zarządzenia. Należałoby zająć się tą sprawą, gdyż większość pracowników urzędów nie zna języka polskiego. (N).

— **Przedłużenie rejestracji rowerów i ciężarówek** Zarząd Powiatu wileńskiego podaje do wiadomości, że rejestracja rowerów, aut i wozów samochodowych jak również wozów lekkich i używanych do wykonywania zawodu, przedłużona została do 1 lutego. (N).

— **Do Wilna przybył adwokat Landau.** Jak się dowiadujemy, do Wilna przybył znany adwokat polski mec. Landau ze Lwowa, który w swoim czasie zdobył sobie rozgłos dzięki obronie studenta Sztejgera, który oskarżony był o zamach na b. prezydenta Rzeczypospolitej Wojciechowskiego. (x)

— **Budżet budowlany m. Wilna.** „XX Amžius": Samorząd m. Wilna przewiduje w swym tegorocznym budżecie 7 mil lt. na różne budowy. (N)

— **W sprawie cechowania przedmiotów ze złota.** W niektórych pismach miejscowych ukazała się wiadomość, że jubilerzy wileńscy zwrócili się do Min. Finansów w sprawie cechowania przedmiotów ze złota, w związku z czym cechowanie to zostało zawieszone. Podaje się do wiadomości, że wiadomość ta nie odpowiada rzeczywistości. Wydane poprzednio zarządzenia oddziału Izby Miar, Wag i Cechowania obowiązują nadal. Zarządzeń tych przestrzegać winni wszyscy ci, których one dotyczą. Za nieprzestrzeganie tych zarządzeń stosowane będą sankcje. (N.)

— **Uniformy w autobusach Wileńskich** Dotychczas szoferzy i konduktorzy w autobusach miejskich nie mieli ustalonego całkowitego uniformu. W rychłym czasie uniform taki ma być ustalony.

— **Nowe kina w Wilnie.** Oprócz otworzonego niedawno kina „Milda" mają powstać dwa nowe kina: „Sventaragis" i „Trimitas". (N)

— **600 nowych telefonów w Wilnie.** W grudniu r. ub. wprowadzono w Wilnie przeszło 600 nowych telefonów. (N)

—o:o—

TEATR I MUZYKA

Teatr Miejski na Pohulance

— Dziś w sobotę dniu 13 stycznia o godz. 19, występ Państwowego Teatru z Kowna.

— **Jubileusz Leona Wołłejki w Teatrze na Pohulance.** Jutro, w niedzielę dnia 14 stycznia rb. w Teatrze na Pohulance odbędzie się uroczystość uczczenia 30-letniej pracy scenicznej — nestora sceny polskiej — Leona Wołłejki, ktory wystąpi w roli Rejenta Milczka w komedii Al. hr. Fredry pt. „ZEMSTA" w nowej inscenizacji Zygmunta Chmielewskiego i pomysłowej dekoracji Wiesława Makojnika. W rolach głównych ujrzymy Perzanowską, Chmielewskiego, Świerczewską i Karpińskiego, Początek przedstawienia o godz. 19-ej.

— UWAGA: Bilety po cenach normalnych już są do nabycia w księgarni Gebethnera i Wolffa.

— **Niedzielna popołudniówka.** Jutro, w niedzielę dnia 14 bm. o godz. 15.30 — pierwsza popołudniówka, nadwyraz wesołej, współczesnej komedii węgierskiego autora Fr. Molnara „DOBRA WRÓŻKA".

Teatr muzyczny „Lutnia"

— **Ostatnie przedstawienia rewii.** Dziś i jutro ostatnie przedstawienia rewii świątecznej z udziałem całego zespołu.

— We wtorek po raz pierwszy egzotyczna operetka „GRI-GRI".

Teatr Rewia „Światowid"

— Dziś w sobotę i jutro w niedzielę ostatnie przedstawienia oryginalnej rewii „Wańki-Wstańki" (Wstęp dozwolony tylko osobom od lat 18).

Teatr „Niebieski Pajacyk"
Mickiewicza 9

— „Jaś i Małgosia" bajka dla dzieci ukaże się po raz ostatni w niedzielę dnia 14 stycznia o godz. 14. Bilety zniżone, od 25 centów do 1 lita, można nabywać przy kasie, Mickiewicza 9.

RADIO

SOBOTA, dnia 13 stycznia

Wilno

6.30—7.30 — Z Kowna. 12.00—12.15 — Z Kowna. 14.30 — Muzyka południowa. 15.30 — Z Kowna. 15.40 — Wiadomości wileńskie. 15.50 — Wiadomości po polsku. 16.05 — Z Kowna. 16.45 — Poezja wilnian. 17.00 — Z Kowna. 17.45 — Odcinek literacki (po polsku). 18.00 — Z Kowna. 18.30 — Wiadomości wileńskie. 18.40 — Wiadomości po polsku. 19.00 — Z Kowna. 19.15 — Rozmaitości muzyczne. 19.30 — Pogadanka po polsku Z. Jundziłł — „O przeszłości". 19.45 — Muzyka. 20.00 Z Kowna. 22.00—22.30 Muzyka rozrywkowa.

Kowno

6.30 — Modlitwa, czas. 6.35 — Wiadomości, stan pogody. 6.50—7.30 — Muzyka poranna. 12.00 — Czas, wiadomości, stan pogody. 12.15 — Muzyka lekka. 12.30 — 12.45 — Najmłodszym uczniom. 14.30 — Z Wilna. 15.30 — Wiadomości, 15.40 — Muzyka południowa. 16.05 — Gra orkiestra mandolinistów z Pałacu Pracy pod dyr. A. Rauchas. Dalyvauja Četkauskas (na akordeonie). 16.45 — Z Wilna. 17.00 — Gra mała orkiestra pod dyr. M. Hofmekleris. 17.45 — Pogadanka. 18.00 — Chwilka Szaulisów — Daugvardas. 18.30 — Z Wilna. 18.40 — Przegląd dnia. 19.00 — Czas, wiadomości, stan pogody, program na jutro. 19.30 — Rozmaitości muzyczne. 9.45 — Dla robotników. 20.00 — Przed świętem. W programie bierze udział orkiestra Państw. Radia, sol. Opery Państw. Lipčienė i kwartet męskich głosów pod batutą Gružinisa. Dyryg. L. Hofmekleris. 21.15 — Muzyka rozrywkowa. 21.50 — Wiadomości. 22.00—22.30 — Z Wilna.

Nowe nazwy ulic w Wilnie

(C. d.)

Dievenišklo g. (b. Radomska), Linksmoji g. (b. Radość), Rodunės g. (Raduńska Mała), Vanagėčio g. (b. Rajski), Vėžių g. (b. Rakowa), Rasų g. (b. Rossa), Rasų skg vis (b. Rossa z.), Nesantaikos g. (b. Rozbrat), Rūdninkų g. (b. Rudnicka), Rudaminos g. (b. Rudomińska), Žvejų g. (b. Rybaki), Žuvų g. (b. Rybny z.), Kareivių g. (b. Rycerska), Balnų g. (b. Rymarska), Lūšių g. (b. Rysia), Raseinių g. (b. Rzeczna).

Sodų g. (b. Sadowa), Tymo g. (b. Sofianiki), Leono Sapiegos g. (b. Sapieżyńska), Juozo Bakanausko g. (b. Sapieżyńskie Rowy), Zarasų g. (b. Saska Kępa), Savičiaus g. (b. Sawicz), Lietuvos Tarybos g. (b. Senatorska), Seinų g (b. Sienna), Žigmo Sierakauskio g. (b. Sierakowskiego), Sandėlių g. (b. Składowa), Skapo g (Skopówka), Drūkšių g. (b. Słomiańska A), Ratnyčios g. (Słomiańska B), Rudnios g. (b. Słomiańska C), Ceikinių g. (b. Słomiańska D) Šiausinės g. (b. Słomiańska E), Daugėliškio g. (b. Słomiańska Trzecia), Saulės g. (b. Słoneczna), Mindaugo g. (b. Juliusza Słowackiego), Gudų g. (b. Słowiańska), Slucko g. (b. Słucka), Sluškų g (b. Słuszczyńska). Smolensko g. (b. Smoleńska), Deguto g. (b. Smolna), Sakalų g. (b. Sokola), Druskininkų g. (b. Polny z.), Sėlių g. (b. Sołtaniska), Saltonų g. (b. Sołtańska), Pušų g. (b. Sosnowa), Ramioji g. (b. Spokój), Plieno g. (b. Stalowa), Treniotos g. (b. Stara), Gardino g. (b. Starogrodzieńska), Skerkyklos g. (b. Staro Szlachturna), Šv. Stepono g. (b. Św. Stefana), Zietelos g. (b. Stefańskie Przedm.), Stalių g. (b. Stolarska). Strašūno g. (b. Straszuna); Ugniagesių g. (b. Strażacki), Rotundo g. (b. Stroma). Atskardis (b. Stromy z.), Linkmenų g. (b. Strycharska), Šaulių g. (b. Strzelecka), Vlado Pūtvio (b. Styczniowa), Subačiaus g. (b. Subocz), Sausoji g. (b. Sucha), Suvalkų (b. Suwalska). Sibiro g. (b. Syberyjska), Iešmininkų g. (b. Sygnałowa), Sirokomlės alėja (b. Aleja Syrokomli), Apkasų g. (b. Szańcowa) Dagilių g (b. Szczygla), Mortos Mindaugienės g. (b. Szeptyckiego), Plačioji g. (b. Szeroka), Jotvingių g. (b. Szewska). Dzūkų g. (b. Szkaplerna). Alytaus g. (b. Szkaplerny z. c), Varenos g. (b. Szkaplerny z. D), Škaplėrinės g. (b. Szkaplerny z. E), Stiklių g (b. Szklanna), Gandrų g. (b. Szkolny z.). Šopeno g. (b. Szopena), Ligoninės g. (b. Szpitalna), Šveicarijos g. (b. Szwajcarski z.), Švarco skg vis (b. Szwarcowy z.), Šeškinės g. (b. Szyszkińska), Miko Petrausko g. (b. Ślepa), Šaltkalvių g. (b. Ślusarska), Švitrigailos g. (b. Śmigłego Rydza). Sniadeckių g. (b. Sniadeckich), Igno Danilavičiaus g. (b. Sniegowa). Juozo Jaroševičiaus g. (b. Sniegowy z.). Vidurinė g. (b. Srodkowa), Eglių g. (b. Swierkowa), Kernavės g. (b. Swietlana), Švenčionių g. (b. Swięciańska). Svirno g. (b. Swironek).

(D. c. n.).

Poszukiwanie zaginionych

Poszukuję p. Janinę Gruszkową z Warszawy dla której mam list od męża z Rumunii. Proszę zgłosić się ul. Mickiewicza 19 Hotel Pensjonat w godz. 14—15 m. 30. Pokój Nr 4.

Malczewską Zofię z dziećmi, która rzekomo wyjechała do Nowo-Wilejki do ojca Michała Kucharskiego, zam. ul. Gimnazjalna 4 — szuka: Oręczak Wiktor, Interneto Karaviru nometne Liepaja, Latvija

Jadwiga Borowska, Wilno, ul. Królewska 7 m. 2 poszukuje rodziców Aniele i adwokata Edwarda Filipkowskich (byli podczas wakacyj przed wojną w Rymaszowie Zdroju), zam. w Łodzi ul. Łagiewnicka 138.

Inż. Karol Iwanicki, Suwalska 4 m. 1 Wilno, szuka Władysława Zaniewskiego w bardzo pilnej jego osobistej sprawie.

Krewnych Stanisławy Ogonowskiej z Lidy—szuka Edward Wąsowicz Birštones, Kasyno Uchodźców.

Orłowski Jan 2 d. art. przeciwlot. — szuka: żona Wiktoria, Landwarów, Wileńska 6. gm. Troki.

Jerzy Broel-Plater — szukają rodzice Wilno, Mickiewica 19—12.

Aresztowanie kieszonkowców

Funkcjonariusze policji aresztowali wczoraj w gmachu Banku Litewskiego dwóch kieszonkowców, którzy usiłowali okraść jednego z interesantów.

Aresztowanych „speców" od kradzieży kieszonkowych osadzono w areszcie. (c).

Po 18 latach

Wczoraj odesłano do Kowna, do dyspozycji prokuratury kowieńskiej, niejakiego Jana Olechnowicza, od 18 lat poszukiwanego przez policję kowieńską.

Olechnowicz w 22 r. zbiegł z więzienia w Kownie, gdzie był osadzony pod zarzutem obrabowania i zniewolenia kobiety. (c).

Praca

Poszukuję tkaczki drzewne z własnymi warsztatami manilla lub kolorowemi. Zgłoszenia: Zawadzki, Antokolska 14/4 od 15—17-ej.

Dam mieszkanie za małą obsługę samotnej osobie — ul. Cmentarna 7 m. 4 od 8—10 rano

Fabryka kopyt szewskich poszukuje kwalifikowanych robotników — W. Pohulanka 3/2

Sprzedaż i Kupno

Piecyki elektryczne tanie, estetyczne wypuściła „Pomoc Inżynierska" Mickiewicza 1

Elektrotechniczne materiały okazyjne kupuje „Pomoc Inżynierska" Mickiewicza 1

Sprzedam płaszcz karakułowy w dobrym stanie. Cena dostępna. Konarskiego 29 m. 8 g. 10—12

Sprzedam piwiarnię z całkowitym urządzeniem, ul Sawicz 12.

Kredens piękny, stylowy: oryginalny zakopiański z jesionu. Nieużywany. Do sprzedania tanio. Wielka 24—7, godz. 16—18.

Fortepian (koncertowy, krótki krzyżowy, firmowy), jadalnia dębowa (stół, fotele, kredens), sypialnia orzechowa (łóżka, szafy, toaleta), lustro, żyrandole elektryczne, dywany, kilimy i t. p. przedmioty z powodu wyjazdu do sprzedania — Wielka 24—7, godz. 16—18

Sprzedaję futro męskie nowe. Obejrzeć od g. 11—6, Wilenska 37 m. 1

Sprzedam futro podróżne niedźwiadki nowe, Obejrzeć g. 15—18, Mickiewicza 43—1

Poszukiwany plac niezabudowany w śródmieściu. Zgłoszenia do redakcji pod „M. E."

Lekarze

Doktor medycyny Gustaw Markiewicz
Chor. skórne, weneryczne i moczopłciowe Gedymina (b Mickiewicza) 5 m. 9, tel. 6-58 od godz. 9 do 1 i od 4 do 8

Dr. Zeldowiczowa
Choroby kobiece, skórne, weneryczne, narządów moczowych.
przyjmuje od godz. 12—2 i 4—7, Wileńska 28 m. 3, tel. 2-77.

Akuszerki

AKUSZERKA Maria Laknerowa
przyjmuje od 9 do 7 w.
ul. Jasińskiego 1-a m 3
róg 3-go Maja obok Sądu

Akuszerka Smiałowska
oraz Gabinet Kosmetyczny,
Ceny przystępne.
ul. Zamkowa 26 m. 6.

Lokale

Pokój lub dwa umeblowane do wynajęcia — Mickiewicza 62—8, wejście od Willi

Różne

Zdjęcia do paszportów u J. BUŁHAKA, Orzeszkowej 3.

Tłumacze la na język litewski, oraz wszelkie podania załatwia biuro „Pigus Patarnavimas", Wilno, ul. św. Filipa 1—20 (w pobliżu kościoła św. Jakuba).

Kursy pisania na maszynie oraz języka litewskiego. Przyjmuje się przepisywanie i wypełnianie blankietów. Mickiewicza 22

Zgubiono dowód osobisty na imię Józefa Szostaka, Kolonia Swiętniki, p. Landwarów

Zgubiono dowód osobisty na imię Mojżesza Abelsona, Kijowska 4—9

Zgubiono dowód osobisty na imię Ignacego Mińca — ul. Rozbrat 9—2

Komitet Pomocy Uchodźcom w Wilnie **poszukuje dużej pralni,** która mogłaby przyjmować do prania bieliznę uchodźców. Reflektanci proszeni są o składanie ofert z wyszczególnieniem ceny prania za 1 kg. w biurze pralni K. P. U. ul. Gimnazjalna 6—12, codziennie z wyjątkiem sobót w godz. od 9 do 13

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia tekstowe za 1 mm 75 cnt. za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty Lt 1.— za wiersz jednoszpaltowy
Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50% drożej. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada.

Leidėjas: Vytautas Stanievičus. Wydawca: Witold Staniewicz
Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkis.
Spaustuvė „Zničius", Vysk. Matulevičiaus g-vė 4. Tel. 3-40.
Drukarnia „Znicz", ul. Biskupa Matulewicza 4. Tel. 3-40.